

KOMÁROM és VIDÉKE

PÁRTONKIVÜLI FÜGGETLENSÉGI 48-as HETILAP.

Megjelenik: Vasárnap a kora reggeli órákban.

Előfizetési ár:

Égész évre helyben	4 korona	vidéken	6 korona.
Fél évre	2	"	3
Negyed évre	1	"	1.50

Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

Kis-Baross-utca 1. sz.

Előfizetési és hirdetési díjakat a

kiadóhivatal veszi fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 15 szóig 1 korona. Minden további szó 6 fillér. Nyitlteri közlemények garmond sora 30 petit sora 40 fillér.

Kéziratokat nem adunk vissza.

V. évfolyam.

39. szám.

Komárom, 1908. október hó 4.

Emlékezzünk!

Irta: **OPPENHEIM VILMOS.**

„Pannonia! Vergiss Deine Todten Nicht, Als Kläger Leben Sie.“

Ez a mondat foglalta össze a vértanúk neveiknek kezdőbetűit s mint ilyen vált be a közmondáknak egyik leghasználtabb szállóigévé.

Október 6-ika az esztendő nagy jelentőséggel bíró napja. Gyásznapi ez, mely a világtörténelem lapjain olyan példával van megörökítve, amely példa, ha egyrészt lesújt is, de másrészt bátorít, lelkesít.

A Windischgretzek, az osztrák kamarilla istentelen gonózsága nyilatkozott meg s ami szegény nemzetünk sínylette és sínyli még ma-napság is a hitvány gonosz zsarnokság uralmát.

Az ezernyolcszáznegyvennyolc és negyvenkilences korszak hazánk történelmi fejlődésének ama forradalmi időszaka volt, mely korszaknak be kellett következni, hogy gazdasági és társadalmi életünkben változást okozzon. Bekellett következni a forradalmi kor időszakának, hogy megközelítessük célunk legszentebb ideálját: a „Szabadság, Testvériség, Egyenlőség“ eszményiségét. Bár ha eszményiségünk legtisztább realizmusát nem is érhetjük még ez idáig el, fokozza bennünk a lelkesedést az, hogy nem ért bennünket csalódás s épp ezért nem mondunk harcunkban csődöt s várjuk az időt, amikor kekövetkezik ugyan-csak az a hullámos ár, mely élénk sodorja a forradalmat megint s magunkat szabaddá tehetjük s valamen-nyien testvérek és egyenlők lehetünk.

Minden forradalom egy lépés előre a szabadság, a kultúra felé. Nekünk a jajgatónak kell felkelnünk azok ellen, akik a reakció táborában üvöl-tenek ellenünk. Nekünk a társadalmi és gazdaságilag elnyomottaknak kell fellépünk és harcba szállunk egyesült erővel a mi elnyomóink ellen. Ma honosak vagyunk, de elnyomottak.

Honosak akarunk maradni, de szabaddá kell, hogy tegyük magunkat.

A magyar nemzet ma sajnos nem egységes. Nem is lehet egységes, amíg mag ar elnyomó és mag ar elnyomott lesz. Az egyesült erőhöz egyesült érzés is kell. Nem élünk frázisokkal s nem használunk frazeologikus jel-szavakat. Nem élünk azzal a jelszóval hogy nekünk magyaroknak az osztrák és más nemzetiségűek az ellenségünk. Ez nem igaz. A magyar ur vagy az osztrák ur egymásnak nem ellensége, sőt puszipajtása, mert azzá teszi az a jelenség, amelynek alapján egymással gazdasági (materiális) összekötésben vannak. Maga ez az érintkezés okozza azt, hogy egymással egyetértésben legyenek s minthogy ez így van, tehát a magyar ur éppen olyan elnyomója a magyar proletár-nak, mint amilyen elnyomója az osztrák ur az osztrák proletárnak.

Vértanúink, akik megtudták halni az igazság ideáljáért, példát hagytak azzal nekünk, hogy miképpen kell küzdenünk azokkal egyetemben, akikkel egyetérzünk, azok ellen, akik elnyomóink és kizsákmányolóink.

Dicsó dolog vértanu halállal kimulni. Maga ez a dicsőség az a szent emlék, amit megörzünk emlékezetünkben, amely sugallója lelkünknek, hogy mint kell élnünk ama szép eszméért amely nekünk megváltás, amely nekünk jövő, amely nekünk igazság.

A tizenhárom vértanuban sem látunk egyebet, mint azt az áldozatot, amely miértünk lett áldozat. Vértanúk lettek, hogy életük árán is szabadságot teremtsenek. Mi is a szabadsá-gért epedünk s ezért harcossai is va-gyunk a szabadságnak.

Október hat: történelmi dátum. A történelem jegyezte föl ezt nekünk s mi-e napon emlékezzünk vissza a multnak dicsó mártírjaira.

Ott vagyunk azok között, akik

ünnepelnek, akik előtt a példa szent és követésreméltó. Akik a hazát nem az ajkukon, hanem a lelkükben, szívükben vésvé hordják. Mi undorral fordulunk el ama osztálytól, melynek jelszava a hazaszeretet, de csak azért hogy ámitson és kizsákmányolhasson. De szeretettel ölelkezünk azokkal, akik a haza szent ügyében fáradoz-nak, azzal az akarattal, amelylyel nem csak egy bizonyos osztálynak javára, de az ország minden becsületes dolgozó munkásának javára fojttatnak munkát.

A mi hazafiságunk az igazi hazafiság, mely nem csal, nem ámit. Mi dolgozunk. Az ország munkásai, akik a közdolgok előállítását adjuk, már ezzel a munkaerővel is végeztük produktív értékben azt a hasznot, ami a haza javára irandó. Tehát a hazafiak igazságos értelemben mi vagyunk.

A szabadságharc vértanúinak hazafisága a mi hazaszeretetünkkel egybeforr, mert ők áldozni tudtak a hazáért s ezért dicsőítjük őket s emlé-künkben tartjuk örökre küzdelmes harcuknak dicsőségét.

Október hat, gyász napunk. A tizenhármak Golgothája e napon emlékezetes. Az álhazafiak, aminthogy szokásuk ekkor is megnyilatkoztatják külső színben azt, amit mi a nép, a szabadságért harcoló magyar nép lelkünkben tisztán érzünk. Nem ellen-zünk semmit sem abban, ha ünne-pelni látunk, mert kell, hogy emlékez-zünk azokról, akik mindnyájunk ide-áljáért: a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség“ eszményiségeért áldozatot tudtak adni saját életükkel. De az álhazafiak még nem tudták közös sor-sunkat felismerni. Nekik az osztályos-r még nem adott rá alkalmat, hogy ve-lünk érezzenek. Pedig nem kell, hogy saját állapotukon, saját helyzeteiken okuljanak, hogy ebből kifolyólag érez-hessenek velünk. Elég, ha az igaz-

ságot megtudják érteni. Elég, ha tisztán tudnak érezni. Elég, ha velünk harcolnak a magyar nemzet boldogulásáért. Érezni tudjanak velünk, akkor meg is fognak érteni. Akkor azoknak az ünneplése nem lesz az álhazafiak ünneplése, hanem a mienk, az elnyomott, a szabadságot és jogot nem élvező magyar nép ünneplése.

Mi ünnepelünk, mert akiktől megemlékezünk, tudjuk, hogy mártírjai valának a szabadságharcnak s mint ilyenek a mi elődjaink voltak s mi az utódok, akiknek még mindig küzdelmes harc a feladatunk, hogy a Szabadságot, Egyenlőséget, Testvériséget vívmányaink közé juttassuk. Tehát példát veszünk a multak mártírjairól s majd ha itt lesz az idő, hogy mi is végezzünk a helyzettel, akkor a leszámolás napján a Szabadságért, Egyenlőségért, Testvériségért, ha kell életünk árán is, de a harc túsajában győzelmesen, nem árulással vivni fogunk. Igen vivni, hogy a magyar nép szabad legyen, egyenlőségben, testvériségben, békében.

Ki a pappal az iskolából!

A főgimnázium ne legyen a klerikálisoké!

Még meddig fogjuk túrni a papokat az iskolákban? Még meddig tizzuk rájuk a gyermekek nevelését? Elég volt már a papi maszlagból. Ne bűntitassuk tovább a gyermekeket. Ki a pappal az iskolából! Markukba kacagnak a klerikálisok, hogy hatalmukba kerítették a gimnáziumot azoktól, akik vagy három évtizeden keresztül dolgoztak azon, hogy felépüljön Komáromban az állami főgimnázium. És végre fölépült. A város, az állam jelentékeny összeggel járult hozzá s most azt az eredményt tapasztaljuk, hogy nincsen hála benne.

„Komárom és Vidéke“ tárcája.

HELYES MEGOLDÁS.

Írta: Zöldi Márton,

(Folytatás és vége.)

A további kérdésekre előadta, hogy az egyik rablóban felismerni véli azt a birkózót, kit három nappal előbb a cirkuszban nyilvánosan földre tepert. Arra is emlékezni vél, hogy a rablók visszamentek a kerítés mögé s ott hosszasan tartózkodtak.

— Nos — folytatta a rendőrtanácsos ostig néhány ügyes polgári biztos segítségével, akkor még úgy hívták a detektíveket — tisztában voltunk a személyekkel. Akár nyomban le is tudtuk volna őket tartóztatni. De főnököm, ki nagyon praktikus rendőr

levonult a papi sereg az iskolába s most a reverendás tanító oktatja egy a református, mint a zsidó növendékeket. Mi ez? Nem más, mint annak a türelmességnek az „eredménye“, amelyet tanusítanak azok, akik a klerikalizmus bármilyen megnyilatkozása ellen abszolút nem mozdultak meg.

Három évtizedes munkáról az állam és a város busás nagy összegéről lévén szó. Itt, ebben a klerikálisoknak még az ujjuk sem mozdult meg; tehát mi jogcímen sajtították maguknak az iskolát? Mintegy akár milyen címen. Az iskola nem lehet az egyházé, hanem a társadalomé. Minthogy az iskola, illetve a főgimnázium közpénzen létesült, a reformátusok, a zsidók anyagi erővel járultak az iskola fölépítésének költségeihez, de hogy ezen a jogcímen református és zsidó tanítók az iskola katedráján részt vehetnek az határozottan tény. Ennek a ténynek az elbíráására szükség nincsen.

A liberalizmus meggyilkolására vezet a papok tanítása. Védelmére kell szállnunk a liberalizmusnak s meg kell mentenünk mindent, amit a klerikalizmus veszélyeztethet a társadalom, a közjó, a közbéke stb. rovására.

A klerikalizmus minden mozzanatát val elmergesíti a helyzetet és hogy retrográd irányzatot képvisel a kultúra felé haladó társadalomban ez a veszedelmes bűne megbocsájtathatlan, sőt súlyosan elítélendő.

Állást kell foglalnunk szilárdan a klerikalizmus ellen s nem szabad egyáltalán megtűrnünk, hogy az egyházi hatalom még ma is érvényesüljön minden felett. Az iskola legyen biztosítéka a kultúrának s ez csak úgy lehet, ha a klerikalizmusnak a hatása nem nyilvánul meg. Éppen ezért ki a pappal az iskolából! A főgimnázium ne legyen a klerikálisoké.

Tolstoj a katonához.

Az óriási szarmáta-birodalomnak van egy agg, de még mindig lelkes és elszánt prófétája: Tolstoj Leó gróf, a szántó-vető kulturharcos Neszaja-Poljánában.

volt, azt mondta, hogy erre ráérünk. Előbb a pénz és az értéket kell meg találnunk... Valószínű, hogy nem vitték magukkal, hanem egyelőre elásták valahová, úgy lehet a kerítés mögé... Utasítást kaptam négy rendőrrel elrejtőzni a kerítés mögé, melyet a műbirkózó szavai után könnyű volt megtalálnunk... Itt, ezen a helyen, a hol most kilopkózzunk, történt a rablás és én egy nösszü éjszakán átt itt leselkedtem, készen arra, hogy élet-halálharcot kell vivni... Embereim fegyverrel a kezükben hason feküdtek néhány állvány fedezete alatt, én egy ócska ajtó mögé vonultam. Már hajnalodni kezdett mikor halk lépéseket hallottunk... a derengő félhomályban észrevettük, hogy egy nő közeledik, óvatos, macskaléptekkel egyenesen felém tartott, s megfogta azt az ócska ajtót, a mely mögött ültem...

Sokat köszönhet nekik az orosz proletáriátus. Féltelessen gyűlölete a militarizmus ellen nem ismer határt.

Az orosz despotizmus jármát hurcoló népesség már-már ingásba is hozta a nagy kolosszus korhadt, véres trónját. Minden rétege vad dühvel, fogvicsorgatva küzd az ázsiai barbárizmus ellen.

Ma már az orosz, szibériai császár hadserege, a cár hadserege azt mutatja, hogy nincs már a parancsolója kezében.

Ez pedig sokat jelent!

Az orosz forradalmi mozgalomban két igen fontos tény állapíthatunk meg:

1. Egészen jelentéktelen kis városok a nagyobb központokkal egy érzelmen vannak. Ily tünemények mindig a közvetlen beálló forradalom előjeleként mutatkoztak.

2. A katonái tekintélynek vége. A parancsnokok nem számíthatnak már a legénységére. Válogatott elite-századok gyanusak és készek mindig arra, hogy az 1789-iki gárda szerepét felvegyék. A nemzetőrség megbízhatósága nagyon gyengén áll.

Kell-e még több magyarázat?

Az orosz kormány annak idején Dragomirov tábornokkal egy felhívás iratot s azt minden kaszárnyában felragasztatta s szétosztatta a katonák közt. A felhívásban az összes szenteket hívja segítségére.

A katonákat azonban ekkép oktatja a gyilkolásra: „Üss mindig, ne fuss el soha! Ha eltörne szuronyod, üss a puskaaggyal. Ha karjaid elgyöngülnek, harapj a fogaiddal. Csak az vagdal jól, ki a legvégső lehetőségig vagdal. Halj meg az orthodox hitért, az atyáinkért, a cárért, a szent Oroszországért.“ Az egyház Istent kéri: „Ki elveszté életét énmiattam, az megtalálhatja majd újra.“ (Máthé: X 29.)

Az emberölésre való buzdítás e módja ellen feleletül Tolstoj, a humanizmus nagy zászlóvivője egy katonái kézikönyvet írt, mely az orosz hadsereg közt óriási példányszámokban terjesztetett s így minden katona olvashatta és gondolkodhatott a nagy költő mély gondolatai felett, akit a borzsuázia hülye papirtrombitáival gunyosan „keresztényanar-kistának“ kiáltott ki reszkető félelmében.

„Mint katonát elvezetnek egy faluba vagy gyárba, te már jó messziről látod a lakosságot a tereken óriási nagy tömegben összegyűlve; mint a tenger hulláma a sok nép

Hirtelen felugrottam s megfogtam karját. A leány hangosan felsikított s kiszakította magát kezemből... Az egyik polgári biztos átkapta derekát s befogni igyekezte a száját. A leány kétségbeesetten védekezett, sivitott, karmolt, harapott... Persze nem sokat használt... De a helyzet hirtelen kritikussá fejlődött... Erős léptekkel három-négy ember közeledett.

Néhány lövés hallatszott s egy golyó megsebezte az egyik rendőr vállát... Mi is viszonzottuk a lövést... Alig husz lépésnyire tőlem tompa zuhanás hallatszott... Utána menekülő lépések zaja... Néhány perc múlva készen álló revolverrel a kerítés felé mentünk, miután a leányt előbb erősen megkötöttük... Két lépésnyire a kerítéstől egy ember feküdt hason mozdulatlanul... Az egyik polgári biztos, az öreg Báter megvi-

BLUM LAJOS

kőfaragó és sirkő-raktár

magyar művészek által tervezett modern siremlék raktára

BUDAPEST, VIII., KÖZTEMETŐ-UT 4.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Márvány, gránit és syenit

SIREMLÉKEK

egyszerűbb és díszesebb kivitelben kaphatók

ELVÁLLAL:

Építkezési, szobrászati és mindennemű egyéb kőfaragó-munkát, a nagyobb szabású sirkőbaltok, sirszobrok, uti kereszt, falburkolatok emléktáblák készítését, valamint helybeli és vidéki temetőben siremlék javításokat, sírfeliratok vésését és aranyozását.

férfiak, nők, gyermekek, aggok. A bíró, helytartó, államügyész és a rendőrség közeleg az izgatott tömeghez, mert szónokolni akar neki.

Előtte hallgat a tömeg, majd később mindinkább hangosabb lesz a lárma és a hatóság eltávozik a nagy zsvivaj közt. Te rögtön kitalárod, hogy azok az emberek parasztok vagy gyári munkások, akik fellázadtak. Téged pedig azért hoztattak ide, hogy őket puskáddal elnémítsd és elnyomhassad a szuronyoddal.

A tisztek jönnek és távoznak ismétlen a mozgó tömegtől: a kiáltások, a lárma orkányszerű harsogásban tör ki. A tisztek pár percre egymással szót váltanak s már is kiadják neked a parancsot az élesztőre. Te magad előtt látsz ugyanoly embereket a milyenek sorából téged bevettek katonának, férfiakat bluzban, rövid ingben és bocskorban; nőket ugyanugy felruházva, mint feleséged vagy édesanyád.

Az első parancs: golyódnak a tömeg fejei felett való kilövése — csak ijesztgetés; de a nép nem tágit, a tömeg nem eszik szét, egyre jobban ordít. Ekkor már teljes komolysággal vezénylik neked a tömeg közé löni.

Bizonyára elhitették veled is hogy a lövésedért téged semmiféle felelőség nem terhel. De te jól tudod, hogy te és senki más ölte meg azt az embert, ki vértől áztatva esik össze; te tudod hogy ő még élne, ha nem löttél volna rá.

Mit tegyél hát?

Keveset ér ily esetben az, ha fegyvered elirányítod és vonakodsz a bátyádra löni, mert holnap ugyanaz megismétlődhetik; és ép ezért kell megfontolnod, ha akarod, ha nem, hogy mi is az a katonáskodás, mely téged arra kényszerít, hogy védtelen, fegyvertelen testvéreidre löjjél.

Durva hazugság az, ha azt mondják neked hogy cselekedeteidért a feljebbvaló felelős és nem te.

Lehet-e a lelkiismereted máshol, mint benned? A káplárnál, az ezredesnél, vagy bárki másnál?

Soha. Senki se bírja magára venni tetteidnek felelőségét, megszabni azt, mit szabad tenned és mit nem. Az ember saját cselekedeteiért önmaga felelős mindig.

Ha a katonának a parancs végrehajtása előtt dönteni kell afelett, hogy nem szól-e az a cár ellen, mennyivel inkább fogja ma-

gától kérdezni, hogy nem-e a legmagasabb cár, az isten ellen irányul-e a parancs? Mert a gyilkosság isten akaratával a legkevésbé sem egyezhető össze.

Épp ezért nem engedelmességhetsz azon embernek; ha szót fogadsz és mégis ölsz, úgy akkor azt saját hasznodból teszed, hogy meg ne büntessenek. Ha tehát feljebbvaló parancsára állsz, úgy ép oly gyilkos vagy mint az a zsvivaj, ki megölt egy kalmárt, hogy pénzét elvehesse.

A rablót az arany vakította el, te pedig azért cselekszel hogy meg ne büntessen feljebbvaló, jobban mondván: megjutalmazzon szép erényedért, az ölésért.

Az emberek cselekedetei felelőségre vonhatók mindörökké az isten előtt.

És a bármely hatalma nem képes egy élő emberből holt eszközt csinálni, melyet kényük-kedvük szerint szeretnének használni a hatalmasok. Krisztus azt tanítá az embereknek, hogy ők valamennyien egyformán gyermekei az istennek, már azért sem szabad a kereszténynek odaadni a lelkiismeretét más emberek szolgálatára, ha azok mindjárt akármiknek nevezik is magukat. Az a ténykörülmeny, hogy bizonyos emberek, kik hatalmukkal büszkélkednek feletted, téled a testvérgyilkosságot követelik, bizonyítja, hogy azok csalók, továbbá azt is, hogyha azok neked bármit is parancsolnak, szótfogadni semmiképen nem szabad.

Gyalázatos a helyzete azon prostituáltnak kinek mindig készen kell lenni arra, hogy testét tisztátalanságra adja annak, ki magát urrá teszi ő felette; de ennél sokkal gyalázatosabb a helyzete azon katonának, kinek készen kell lennie minden percben a legnagyobb büntetetre: minden ember legyilkolására, kit az ő feljebbvalói megjelöl.

Ezt az orosz katonák már is megértették. Eljön, mert nincs messze az idő, amikor más országok katonái is megértik majd a beszédet, akkor ütött végórája e kornak, szuette társadalomnak, a tőkének és a mai, modern kulturának csufolt kannibálizmusnak emberölésre oktató kaszárnyáival együtt. Hg.

Hirek.

Az aradi vértanúk.

Tudunk-e ma is emlékezni rájuk?
Megkoszoruzzuk véres Golgotájuk?

Mi sürgő-forgó, apró hangyanép,
Kit hetköznapi gondok ezre tép.

Kik annyi tenger ügyyel-bajjal élünk,
Hogy voltaképpen élni — rá sem értünk...

Fölnézünk rájuk, néma hódolattal —
S nagyot sóhajtunk félénk áhitattal...

Csak egy van, mit e korszak meg nem ért:
Hogy értek rá — meghalni a honért?

Sas Ede.

— **Zászlószentelés.** Most már bizton mondhatjuk, hogy meg van mentve a haza. Sőt a nyomorult gazdasági helyzetünkben is kiegyesültünk, mert van egy felszentelt zászló, amely vezérel. Tehát felszentelték. Vajjon kik szenteltették föl? A világot megváltó keresztény szociálisok. Világos nappal, vasárnap d. e. 9 órakor vonultak föl az ájtatos hívek a Szt. András templomba, ahol a plébános nagy papi segédlettel avatta föl a díszes zászlót. A keresztény szociálisok akik voltaképpen annyian vannak, Komáromban, hogy ujjainkon is megszámlálhatjuk, abban a reményben élnek, hogy sikerülend majd nekik butító maszlagjaikkal a tömeget félre vezetni. Utóvégre is abban abszolút semmit sem találunk, ha csak reménykednek, hiszen ezt szabad nekik. Csak azt mondhatjuk, hogy a reményükben minden bizonytalansággal csúszni fognak. Jó lehet, hogy ők tán a mozgalmukat olyan nagyon komolyan sem veszik, mert hiszen komolyan venni nem is lehet. De hát akkor még meddig viccelnek? Hiszen a keresztény szocializmus még viccnek is rossz. Nem baj. Jóvá tette a zászlószentelés, sőt még csak komoly jelleget is tulajdonított a mozgalomnak, persze azok előtt akik úgy fogják föl.

— **Esküdtzéki tárgyalások.** A komáromi királyi törvényszéknél az esküdtzéki tárgyalások október hó 5-én kezdődnek.

lágította a kis lámpával az arcát... Ráismert.

— Ez a Sabak Józsi.

A leghiresebb betörők egyike feküdt ott holtn... A leány hosszas faggatás után megmutatta a helyet, a hová a rablót holmit ásták... Egy hét múlva husz forint híján a pénz is megke rült... A spanyol műbirkozó hamarosan elhagyta a kórházat s mikor a végtárgyalást megtartották, már isten tudja merre járt...

S mi lett a szóke leányból! — kérdeztem.

— Azt hiszem három esztendei fegy házra ítélték... már sok volt a rovasán... De még azután is találkoztak vele razziaikon... Hanem, hogy kinek a golyója kerítette le Sabak Jóska-t mondotta az öreg rendőrtanácsos melázó tekintettel, azt máig se tudjuk.

— Bizony, nem lehetetlen, hogy itt, ezen a helyen, éppen én öltem embert... S most itt ülök, körülöttem vidáman szórakoznak, gyönyörködnek a finom diszkrét barokk-diszítésen, fényes, villamos csillárookban... Így rohan az élet barátom... Ezt igazán nem hittem volna azon az éjszakán.

Nem szabad hinni, hogy a Sue Jenő rémregényeire emlékeztető alakok, melyekkel

öreg barátom ezen a helyen viaskodott, végképp, eltűntek volna a kriminális színtérről. Tul a kávéházon, mely egy darab fejlett kulturát mutatt, az üres telkeken ma sem ajánlatos éjjeli sétákat tenni. Mintha valami tradíció kötné a gonosztevőket, szivesentartózkodnak éjjel a Városliget környékén. A villamos ivlámpák fénykörén túl, settenkedő sötétben gyakran hallottam megszólalni a rendőrsip metszően éles hangját

Az ilyesmi sohasem történt ok nélkül, s azok az emberek, kiket a rendőrök ilyenkor üldöznek, nem kevésbé veszedelmesek, mint az agyonlőtt Sabak Jóska.

Egy igen érdekes emberrel találkoztam a múlt tavasszal a Riviera kávéházban, ki valamikor egy nagy kriminális dráma passzív hőse volt. Jámbor képű, mosolygós arcú, kissé pocakos öreg ur szólított meg, Azt kérdezte tőlem, hogy nem vagyok-e erdélyi ember? Tagadó válaszom után bocsánatot kért és hozzátette:

— Tetszik tudni, én székely ember vagyok Darvas Gábor ácsmester, de már felhagytam a mesterségem, mert két házam is van. Azokkal vesződöm Hanem úgy rém-

lett, mintha az urat valahol láttam volna, mintha beszéltünk volna együtt.

Darvas Gábor hirtelen a homlokára csapott

— Persze, hogy igen, az ur ujságíró!
— Az vagyok.

— Tudom már folytatta, jó régen volt, ide s tova huszonegy esztendeje... nem tetszik emlékezni a Darvas Gábornéra?

— Nem igen...

— Azt aki az urát meglötte... A golyó most is itt van az ágyékomban... Ott tett-szett lenni a tárgyaláson... a feleségemet három és félesztendőre ítélték... Darvas Gábornét...

— Emlékszem... igen...

Az öreg ember szeme élénken sugárzott. Nagy kedvteléssel folytatta:

— Azóta is sokat emlegettem a feleségemnek...

— Kissé megütődve kérdeztem:

— A feleségének? Hát hol van?

— Otthon... az egyik leányom beteg azt gondolja.

— Ugy? Hát visszavette az asszony?

A székely ember szeliden jámboran tekintett reám.

Soha a házasság intézményét ilyen bűvös erejűnek nem láttam.

— **Beiratások az iparosok továbbképző tanfolyamára.** Az iparos továbbképző tanfolyamára a beiratások 1908. október 4., 11., 18 és 25 én (mindig vasárnap) d. e. 9 órától 11 óráig a polgári fiúiskola igazgatói irodájában történnek. Felvételtnek azok az iparosok, kiknek jártasságuk van az írás-olvasásban és a számolás elemeiben. A tanfolyam november 3-án kezdődik és tart 1909. évi március hó végéig. A beírásnál az illetők munkakönyvvel vagy a mestertől kiállított munkabizonyítvánnyal igazolni tartoznak, hogy kinél és mely szakmában dolgoznak. A tanfolyam ingyenes, csupán beiratási díj címén minden tanuló egy koronát az „Erzsébet iparoktatási ösztöndíj-alap” javára fizet. A tanfolyam két csoportból áll: I. Általános érdekű tárgyak és II. Szaktárgyak csoportjából. A szakrajzi csoport 2 osztályra oszlik: 1. Ács- és kőműves szakrajzi és 2. Épület és butorasztalosok szakrajzi csoportjára. Az első csoportra bármely iparágbeli iparosok jelentkezhetnek, a másodikra csakis építőiparosok és asztalosok vétetnek fel.

— **Kié a látcsó?** Szeptember 28-án Komárom-Ujvárosban egy látcsó találatot. A tulajdonos kellő igazolás után átveheti a rendőrségen.

— **Munkásors.** Az ujhíd építésénél rendkívül nagy szerencsétlenség következett be. Az oda helyezett gerenda részeken tulsúlyban voltak kavicsok rakva. Azonban a gerenda egyik része leszakadt és ott dolgozó munkások közül kettő a dunába zuhant. Az egyik Szabó Lajos mezővárosi illetőségű, a másik Laska János csokai illetőségű munkás. Az ott dolgozó munkások a vízbe zuhantaknak segítségére siettek. Csolnakkal eveztek a vízbe fuldokló munkások után. Súlyos sérülésekkel Szabó Lajost kimentették; Laska Jánost azonban nem menthették ki. Ez a habok között nyomtalanul elveszett. A rendőrség a hulla körözését fogantatba vette.

— **Gyilkosság Lakon.** Lak egyik korcsmája tragikus jelenetnek volt vasárnap délután színhelye. Fonó Gyula bognár segéd azon való elkeseredésében, hogy sógora ifj. Katz Ferenc feleségével, Fonó Gyula nővérével kegyetlenül bánt el boszút akart forralni ifj. Katz Ferencel szemben. Katz tulajdonképpen feleségét ütötte és embertelenül kizozta. Ez adott okot arra, hogy Fonó Gyula szembe szálljon a brutális sógorral. Katz azonban, hogy verekedés közben védekezzen úgy vágta fejbe Fonó Gyulát, hogy összeesett, elborította a vér és meghalt. A gyilkos sógort a rendőrség letartoztatta.

— **Tanító-választás.** Holli János negyedik tanító hirtelen elhalálása folytán megüresedett állásra 32 pályázó akadt. A jól dotált állásra Sipos Péter választott meg. A választás nagy zajongás között folyt le, mivel a nép nem volt egy véleményen az iskolaszékekkel, de azóta már lecsillapodtak a kedélyek.

— **Segédtanfelügyelői kinevezés.** A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Komjáthy Győző végzett joghallgatót Komáromba segédtanfelügyelővé nevezte ki.

— **Betegek figyelmébe ajánlunk egy új gyógymódot,** melynek vidékünkön igen sok súlyos, kétségbeesett beteg köszöni egészségét, életkedvét és munkaképességét. Ezen gyógymód nagy jelentőségű és áldásos haladást mutat a betegek gyógyításában! A kezelés igen egyszerű, egyszerű, saját otthonában alkalmazható, semmi zavarokat nem okoz és a mellett jóval olcsóbb, mint bármilyen fürdő — vagy intézeti kezelés. E gyógymód a vérgyógyítás (Hemopatia), mely a modern kezelési rendszertől teljesen ellentétes módon gyógyítja a betegeket valóban bámulatos sikerrel. E gyógymód megalapítója Dr. Kovács Izsó fővárosi orvos, a kinek e célnak szolgáló rendelőintézete van Budapest V. Váci-körút 18 sz. I. em. alatt. Páratlan remek sikerrel lesznek kezelve köszvény, asthma, görvéllykór, idült gyomor- sziv- vese- súlyos idegbajok (Tabes, Migrain, álmatlanság, kezdődő Paralysis), és makacs bőrbetegségek (Lupus, Eccema, Psoriasis). Mindazok, kik a nyár folyamán ki nem gyógyultak, el ne mulasszák Dr. Kovács gyógykezelését igénybe venni.

Felelősszerkesztő: **Oppenheim Vilmos.**
Laptulajdonos: **A Komárom és Vidéke lapkiadóvállala**

KALOGÉN
BRÁZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

Nincs gondja hogy kinek hitelezhet megbízásaival felkeresi a **DÉLVIDÉKI HITELTUDÓSÍTÓ IRODÁT Szeged. Kelemen-utca 5.** Magánkutatások és mindennemű diszkrét megbízások lelkiismeretesen teljesítenek. *Válaszbélyeg melléklendő.*

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógy hely a magyar irtalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes szappanfűrdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők - hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivók, és belég; zési kúra. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelési utányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve.

Az igazgatóság

Rozsszalma!
kékben preseletlen állapotban waggononkinti megvételre kerestetik. Szállítandó bérmentve Budapest-Kelenföld állomásra.
Ajánlatok a legolcsóbb árakkal az **Apenta Részvény-Társaság** címére, Kelenföldre küldendők.

BIRTOKVÉTEL!

Egy 300-400 holdas jó talaju birtok uralkóházzal kerestetik megvételre, a megye területén, vasút mentén, vagy annak közelében. Ajánlatok közvetítők kizárásával, a birtoktest részletes körülírásával és ár megjelölésével intézendők a közvetlen vevő **Dr. Farkas Gyula** kir. járásbíróhoz, Budapest Aikotmány-utca 14. szám.

100000 drb - készlet **Szegfű és rózsza** 100000 drb - készlet

Skorka János rózsza és szegfűtelep tulajdonos, ajánl direkt külfországból beszerzett **óriás virágu Rem szegfűket** és nyakba nemesített **bokor-rózsákat**. E nagy készlet miatt egyideig **30 százaléket** engedélyezek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Több **díjjal** kitüntetett nagy virágkereszetekben mindenféle **csokrok, koszorúk** mélyen leszállított áron készítenek. — **Tenyésztőtelepemről** vágott **virágjaimat** és begyökerezett cserépekben nyíló **rózsákat, szegfűket, jácintokat** stb., a legolcsóbb napi áron szállítom. — Sok nemesfajú **szegfűmagvaimról** szóló név- és árjegyzékkel készséggel szolgálók.

Skorka János
:: 5 hold rózsza- és szegfűtelepe ::
:: : B.-Szarvason. : ::

A kertnek legjobb diszkrét képező ezüsthéber - levelű

ezüsthényőt

(Picea pungens argentea.)

50—60 %/m	à K	5.—
70—80 "	"	8.—
90—100 "	"	10.—
100—120 "	"	15.—
130—150 "	"	20.—
180—200 "	"	30.—
220—250 "	"	40.—

ezüstjegenyefenyőt

kalifornia fehér jegenyefenyőt (Aies concolor.)

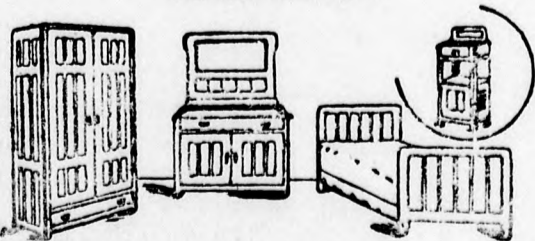
50—60 %/m	à K	2.—
70—80 "	"	4.—
90—120 "	"	6.—
130—150 "	"	8.—
160—180 "	"	10.—

ajánl

NJEMETZ W. F. faiskolája Temesvár.

Gyümölcs és diszfűkről szóló árjegyzéket kirá nára készséggel küld a faiskola. 88—41

Neuschloss Odön és Marcel
cég gyártmánya

I teljes hálószoba butorzata: **180**
(2 szekrény, 2 áv, 2 éjjeli szekrény márvánnyal, 1 mosdószekrény márvánnyal és tükörrel) gyári á.a forint.

BUTOR

tömör keményfából

Spitzer Adolf és Társa

cégnel,

Komárom,

Kossuth Lajos-tér 1 szám.

Rendkioul nagy raktár

asztalos és

kárpitos

butorokban a legolcsóbb árak mellett.

Kedvező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

TÉVEDÉS,
ha valaki azt mondja, hogy
jobb kávét vagy eddig olcsóbb-
ban tud kávét állítani mint

Fratelli Deisinger
: fiemei cég :
Budapest
: : a királyi bércpalotában. : :

Varró gépek
Singer
Kayser
Gritzner
Centrál bobbin
Adria karikahajos

varró gépek
részletfizetésre kaphatók

HOFFMAN SIMONNÁL
Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

Szőlőoltvány! Szőlővessző!
A világhírű Delaware adja a legjobb
bort; oltani permetezni nem kell!
Gyökeres 1000 drb. 100 kor., sima
50 kor. Szőlőoltványok ezere 140
kor., a legnemesebb fajokból. Ár-
jegyzék ingyen. Rendelési cím:
Szigyártó Nagy Mihály
Felsőszeged. (Somogy.) 1-16. I/18.

Czimbalmot
ne vegyen míg
Reményi Mihály
a m. kir. zeneakadémia
házi hangszerkészítőjé-
től árjegyzéket nem
hozott Budapestről,
Király-u. 58. Minden hangszerről árjegyzék
külön-külön kérendő. 1-52. I/18

Alulírott felhívom a nagy-
rabecsült építő közönség b.
figyelmét

**építési
irodámra.**

Komárom-Ujváros // Telephon szám
Igmándi-ut. 111.
Teljes tisztelettel

Hajagos Andor
építész és okl. építőmester.

NOXIN

**A LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM**

Minden jobb üzletben kapható
Hohsinger Testvérek
Budapest.

szabadalmazott
KULCSOSAL

Okos ember
nem vesz **ingyen**

képet, mely nem jó mert

5 koronáért **kap**

művészi kivitelű

festményt

ha kis fényképét beküldi és
ezen hirdetésre hivatkozik

: FÉNYKÉPNAGYÍTÓ ÉS :
FESTÉSZETI MŰINTÉZETHEZ

:- BUDAPEST, :-
VI., Nagymező-utca 66/a.

:: Pontos cím kéretik. ::

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók
„HERKULES” kettős nyomószerezettel kézi hajtásra

HYDRALIKUS SAJTÓK
magas nyomás és nagy munkaképesség számára
Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, bogozó gépek

Teljesen felszerelt
szűrő készülékek állandóan és kocsi szerelve.

Lé-sajtók, bogyo őrlők.
Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs hámozó és vágó gépek
Szabad, önműködő, hordozható és szállítható
„SYPHONIA”-permézők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permézésére.

Szőlő-ekék
gyártanak és szállítanak jótállás mellett különlegességgel legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA
gazdasági gépgyárai, vasöntőjeje és gőzhamorai által
BÉCS, III. Taborstrasse 71.
Kittüntetve 610 arany, ezüst éremmel stb.
Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek

ANNONIA

könyv- és papirkereskedés
KOMÁROM,

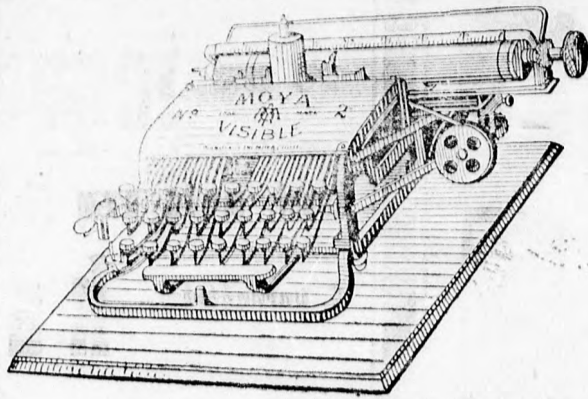
BAROSS-UTCA 6.

Rakáron vannak a községi elemi és kath.
népiskola, a főgimnázium, polgári fiu- és
leányiskolákban használatban levő

tankönyvek új és használt **tanszerek,**
állapotban.

írászerkek és rajzeszközök a legnagyobb választékban.

Tankönyvek kötése 20 fill. feljebb.

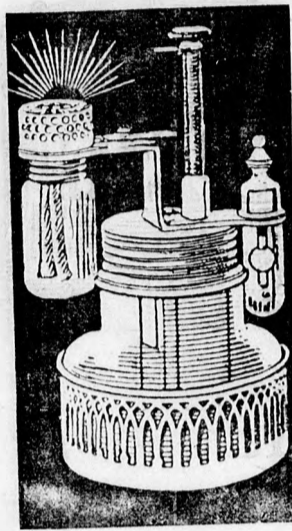
Már nem drága az írógép!
„MOYA“ elsőrendű írógép
csak **200 korona.**

Csekély részletfizetésre 20% kal drágább.
Látható írás, erős billentyűkkel, a legin-
mabb angol acélból. Az angol ipar remeke.
Mindenki egy napi gyakorlattal utantűnő
gyorsan ír rajta. Irodákban, hivatalokban,
kereskedőknek stb. nélkülözhetetlen. Kivá-
natra utazóink által eredetileg bemutatjuk.
Kezelése egyszerű, nem romlik. 3 évjótállás.
Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat
írógép-osztálya
Budapest, VII. Dembinszky-utca 28.

Nem kell többé gyufa se gyertya a házban!

Világszabadalom!

„Viktoria“ villamos öngyújtó készülék.
Disze minden asztalnak! Éjjeli lámpa helyett is használható.
Egy nyomás által megvilágítja a szobát!
Csak egyszer egy évben kell megtölteni. A belevaló sav
50 fillérért mindenütt kapható, de mi is küldhetjük!
Elegáns nikkelezett kivitelben 8 koronáért
utánvét mellett küldi a
„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat“
Budapest, VII. kerület Dembinszky-utca 28 szám.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja
1901. St. LOUIS Grand Prix.
Külföldi utazáson kerjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdő
Kristály-ásványvizet!

legyen mindennapi italod

Természetes hidrokarbonátos ásványvíz-
forrás, mely szénssavval telítetik. Az emészté-
st elősegítő pompás asztali ital. Vidékre
utazó-családiüveg 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Szt.-Lukácsfürdő Kútállattól Budán

Egyedül valódi **THIERRY BALZSAMA**
csak 200
a zöld apacával mint védőjeggyel. Legkevesebb meg-
küldés 12/2 vagy 6jl. avagy 1 szabadalmazott különleges
utazó-családiüveg 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium — Kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 korona.
A legjobb háziszerek gyomorégés, göres,
köhögés, mellbaj, Entzündung aller inneren Organe
köszvény, tagszaggatás, mindenféle seb, sorvadás tályog,
daganat, Verletzungen jeder Art stb. ellen. — Így
tessék címezni: **Vedőangyal gyógyszerár**

Thierry A., Pregrada Rohics mellett.

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerész, Egger
J. és Egger Leó dr. és Vertes L. Lugos.

**BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ**

Kitünő hatású vese és hólyagbajoknál.

Szén-savduskellemes, savanykás ízű, vasmentesített,
rendkívül üdítő asztali víz.

Orvosiilag ajánlva.
Üdit, gyógyít.
Ivógyomódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence
idült hurutjainál, húgykő- és kövénypépződésnél, a légutak és a
kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn

Komáromi Első Takarékpénztár Áruosztálya

Telefon szám 115. **Komárom.** Kossuth Lajos tér 3.

Mezőgazdasági gépek, (járgányos cséplőgépek, motorok,
rosták, vetőgépek stb.), továbbá az összes gazdasági
cikkek s varrógépek nagyban és kicsinyben, előnyös
fizetési feltételek mellett, részletfizetésre is kaphatók.

Áruosztály-főnök:

RAUSNITZ SÁNDOR.

Szent-László könyvnyomda Komárom.

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes árjegy-
zékemet ingyen és bérmentve
küldöm meg, aki címét tudatja.
Ezen könyvet még az is kérje, a
ki rendelni nem akar, mert sok
hasznos tudnivalót tartalmaz.
Gyökerez oltványokból, amerikai
és európai sima és gyökerez,
vesszőkből a világhírű **DELAVERÉ-**
ből 1 1/2 millió készlet.
Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Cím:

Szücs Sándor Fia
szőlőtelepe, **Bihardiószeg.**